

UNDIR FÝRA EYGUM

Hvønn føroyskan sang dámar tær serliga væl?

– Tað eru tveir sangir, sum eg havi sungið nógv fyrri mínum børnum – bæði tá ið tey hava verið í móðurlívi, og tá ið tey vóru smá. Tað eru sangurin um Hákunardrong hjá Anker Eli Petersen og Terja Rasmussen og serliga sangurin Morgun hjá Martini Joensen, sum hevur sterkan lívsvísdóm.

Hvat heldur tú um lögmann?

– Aksel V. Johannesen er ein politikari, sum eg havi álit á og virðing fyri. Hann er í einari avbjóðandi støðu, men er ein góður politikari, sum mær dámar væl bæði politiskt og persónliga.

– Um flokkarnir ikki taka seg saman og forða fyrri, at hetta heldur fram, so verða ongar sterkar ideologiir og einki grundarlag undir flokkunum eftir um stutta tíð, heldur Bjørt Samuelsen, løgtingskvinna

Mynd: Álvur Haraldsen

UM BJØRT SAMUELSEN

52 ára gamla Bjørt Samuelsen er útbúgvin journalistur og matvøruverkfrøðingur. Hon er búsitandi í Havn og er gift Peter Skou Østergård – tey eiga tvey børn. Bjørt var fyrstu ferð vald í løgtingið á valinum í 2008 og hevur umboðað Tjóðveldi í løgtingi ella landsstýri síðani. Eitt skifti í 2008 var hon landsstýriskvinna í vinnu-samferðslu- og javnstøðumálum. Bjørt er einasta kvinna, sum er fastur limur í Vinnunevndini hjá løgtinginum.

um aktuellt mál í miðlunum.

– Eg royni at taka dystirnar, har teir skulu takast. Fyri meg er tað umráðandi at seta mörkini, har eg vil seta tey, og eg kann avgjørt gera vart við míni sjónarmið í innanhýsis samráðingum. Tað eru eisini mál, sum eg havi sett meg hart ímóti, tí hóast floks- og samgonguloyalitetur er sera umráðandi, so hava vit øll okkara mörk, og eg taki ikki undir við tingum, meti eg tey vera skeiv ella álvarsom mistøk. Eg vil gjarna verða politikari á ein hátt, sum eg

persónliga kann standa inn fyrri, sigur Bjørt Samuelsen.

– Eg virði serliga nógv politikarar, sum hava tikið ábyrgd og broytt viðurskifti í samfelagnum, hóast tað ikki hevur verið væl umtókt millum øll, men har eftirtíðin hevur víst, at tað var bæði rætt og neyðugt. Hesir skulu tó ofta tola harðan ágang, og tað er jú nógv lættari og behagiligari at fylgja streyminum og áhaldandi vera væl-umtóktur og populerur.

Skal dirvi til at finna semjur

Politikarar leggja í talu ofta upp til breiðar semjur um tey stóru málini í føroyska samfelagnum, men royndirnar vísa, at tað er ógvuliga trupult at finna tær stóru og breiðu semjurnar í føroyskum politikki um eitt nú stjórnarskipan, pensjóns-nýskipan, fiskivinnunýskipan, heilsuverkið og onnur stórmál.

– Tað ber bert til at finna

breiðar semjur, um politisku leiðararnir hava hegni og dirvi til at gera hesar semjur. Tú mást lata nakað, og tú mást seta nakað í veð fyrri at fáa breiðar semjur, og arbeiðið má byggja á annað enn populismu. Søguliga eru tað júst teir leiðararnir, sum tordu at finna semjur, sum hava broytt mest.

– Leiðsla er sera umráðandi í politikki, men tað er ógvuliga lítið fokus á hana. Alt er blivið so sera populistiskt, og tað snýr seg í ov stóran mun um »eg, meg, mær og mitt«. Og tá ið individualistarnir verða løntir av almenninginum, miðlunum og flokkunum, er trupult at sleppa undan, at politikarar fullkomiliga ganga egnar leiðir. Tað virkar, sum at politikarar og flokkar leggja stórri orku í at dyrka leiklutin sum anstøða móti samgongu, og at koma fram við persónligum sjónarmiðum heldur enn at leggja orkuna í at loysa samfelagsavbjóðingarnar og finna semjur í teimum truplu málunum.

– Um flokkarnir ikki taka seg um reiggjog forða fyrri, at hetta heldur fram, so verða ongar sterkar ideologiir eftir um stutta tíð, og harvið virðisgrundarlagið tikið undan flokkunum. Flokkarnir mugu finna aftur til sítt grundarlag og sína ideologi og kjakast út frá henni. Vit mugu vita, hví vit vilja hava eitt ávíst samfelag, og hví vit vilja gera broytingar. Tað kann ikki bara snúgvast seg um politiskan lótuvinning,

løgtingi og landsstýri, og eg má siga, at eg hugsar ikki so nógv um, hvørt tað eru menn ella kvinnur, sum eg samstarvi við. Tað er eitt tekin um, at vit eru komin víðari.

– Eg eri eisini partur av einum flokki, har kvinnurnar hava ein týðandi leiklut. Onkuntíð hava vit verið í meiriluta í løgtinginum, og flokkurin hevur eisini gjørt

eina samtykt um, at tað skal verða javnstøða millum kynini í landsstýrinum.

– Tað hevur stóran týðning at fáa stórri javnstøðu í vinnulívinum og millum borgarar annars. Ikki bara javnstøðu millum kynini, men javnbjóðis rættindi til allar borgarar í landinum, sigur Bjørt Samuelsen.

og um at dyrka ósemjurnar til persónligan fyrirumun. Men sum gongdin hevur verið, líða ideologiirnar undir, at einstaklingar verða løntir fyrri at skapa órógv og taka seg sjálvar fram um flokkar og samstarv, sigur Bjørt Samuelsen.

– Individualisma er ein sjálvsagdur partur av politikki, men hon fyllir óvanliga nógv í føroyskum politikki, og tað er kanska ikki so løgið, tá ið ein politikari kann fáa túsund atkvøður fyrri at verða upp á tvørs heldur enn at innrætta seg í floksdisiplina.

– Eg-mentan millum politikarnar verður lønt væl, og hon ger flokkarnar veikari. Flokkarnir skuldu kanska umhugsa at gjørt sær stórri ómak við at finna fólk, sum veruliga vilja verða partur av flokkinum, men sum oftast snýr tað seg meira um at finna fólk, ið kunnu skaffa flokkinum atkvøður, og tí verður úrslitið helst hareftir, sigur Bjørt Samuelsen.

Viðhvørt lukkast tað

Bjørt Samuelsen fegnast um, at í nøkrum færum ber til at finna semjur – eisini í onkrum truplum stórmálum.

– Tíbetur hendir tað eisini, at tað blíva semjur um týðandi mál, sum kunnu verða trupul at loysa, og ofta er tað orsaka av góðum politiskum handverki. Tá ið nevndirnar koyra væl, ber veruliga til at fáa nakað gott burturúr, og málini, sum tað eydnast at fáa ígjøgnum, eru

alt stríðið vert, sigur hon.

– Tað er sera umráðandi at hava dialog um tey truplu málini, tí kjakið og viðgerðin flyta nakað. Eg havi verið ígjøgnum onkur av hesum málum. Tá ið eg sum landsstýriskvinna í 2008 legði fram ætlan um at leggja Sandoyar- og Eysturoyar-tunnilsætlanirnar saman til eina felags verkætlan, skapti tað øsing og mótmælisgongu. Nú, átta ár seinna, eru verkætlanin komin í gongd tí allir flokkar gingu saman um hana. Í sambandi við uppskotið um at bryggja sterkt í Føroyum, var kjakið sera hart, men tá ið málið varð lagt fram triðju ferð, var kjakið komið víðari, og málið kom ígjøgnum. Nakað tað sama var við hjúnabandsmálinum. Við hvørt ber tað til, sum fyri stuttum als ikki bar til.

– Vit eru komin langt við menningarætlanin fyri heilsuverkið, við pensjónsætlanini og vónandi finna vit eisini eina semju um fiskivinnunýskipanina, sigur hon.

Hon er avklárað við, at politiska karrieran kann enda líka skjótt, sum hon byrjaði.

– Eg varð vald í 2008, hóast eg ikki roknaði við tí, og eg veit, at eg kann missa sessin aftur bráðliga, men soleiðis eru treytirnar, og tær góðtaki eg. Eg royni at gera tað so gott, sum eg kann, og at gera mítt til, at vit fáa eitt betri samfelag, sigur Bjørt Samuelsen.